

O BIDUEIRO

UNHA RECETA PARA REXENERAR TERREOS MARXINAIS OU DEVASTADOS POLO LUME E A EROSIÓN

JACOBO FELJOO LAMAS

A PERFECTA ADAPTACIÓN DESTA FRONDOSA CADUCIFOLIA AUTÓCTONA A SOLOS ESQUELÉTICOS POSIBILITA A SÚA PLANTACIÓN NAS LADEIRAS DOS MONTES CON TERREOS DE ESCASA PROFUNDIDADE E DEGRADADOS POLOS LUMES, A EROSIÓN OU OS PROCESOS DE ACIDIFICACIÓN. UNHA ESPECIE QUE ENCAIXA COMO UNHA LUVA EN SOLOS DEGRADADOS DOMINADOS POR PIÑEIROS E EUCALIPTOS, COA VANTAXE ENGADIDA DE SOPORTAR MAIOR ALTITUDE. EN LUGARES HÚMIDOS CON FORTE EMPOZAMENTO PODE SER A ÚNICA ESPECIE PARA REFORESTAR XUNTO CO AMENEIRO

“Irmá” do ameneiro, a *Betula Pendula* Rothm, *Betula verrucosa* Ehrh. ou *Betula alba*, chamada vulgarmente Bidueiro, posúe unha madeira apta para a fabricación de mobles, carpintería de calidade, escultura e artigos deportivos. Unha madeira de febra recta e de gran fino, características que garanten unha materia prima revalorizada, xa que permite a elaboración de chapas e tablas. Para asegurar o uso dos pés de menor diámetro ou calidade inferior, a madeira tritúrase e transfórmase en taboleiros ou pasta de papel.

Ó tratarse dunha especie que de xeito espontáneo crece con excesiva espesura, cómpre tratar mediante cortas selectivas as masas naturais, diminuíndo a densidade eliminando bidueiros e deixando así espacio, nutrientes e luz ós que permanecen en pé para a corta final.

As melloras así feitas destas masas naturais revalorizan unha árbore cunha potencialidade de creación de riqueza non sempre evidente ós ollos da xente do rural. Nas masas de nova creación evitaríamos ese problema dende o inicio, facendo as plantacións xa de xeito sistemático cun marco de distribución amplo.

Estas actuacións e planificacións das masas forestais permiten multiplicar o valor económico e social da árbo-

re e do produto madeireiro sen alteralo seu valor ecolóxico, pois á natureza cústalle o mesmo facer unha tonelada de madeira de boas características que de malas

de malas e de caras ao seu aproveitamento, sendo o noso papel acadar mediante unha xuiçosa intervención, planificación, control da densidade, podas, que sexa o máis valiosa posible. Os petos do propietario beneficianse dun maior prezo de venda pola maior calidade da madeira e a sociedade dispón dunha materia prima que xera un valor engadido de riqueza, emprego e posúe maiores posibilidades de transformación.

FÓRMULA DE RESISTENCIA

Unha especie, colonizadora frugal, resistente á acidez e ó empozamento estacional e necesaria da luz directa do sol é a pócima idónea para terreos de escasa fertilidade física e química. Unha receta máxica para restaurar solos de condicións extremas como escombresas estériles en explotacións de canteiras ou mineiras.

De xeito natural aparece principalmente en dúas localizacións, solos esqueléticos de montaña e localizacións ripícolas nas veigas, brañas e nas beiras dos ríos onde forma parte do bosque de galería xunto con ameneiros, freixos e carballos principalmente.

De cara á realización de plantacións produtivas habería tamén dúas localizacións lóxicas na nosa terra.

Unha sería en solos esqueléticos nas ladeiras dos montes en solos de escasa profundidade ou degradados polos

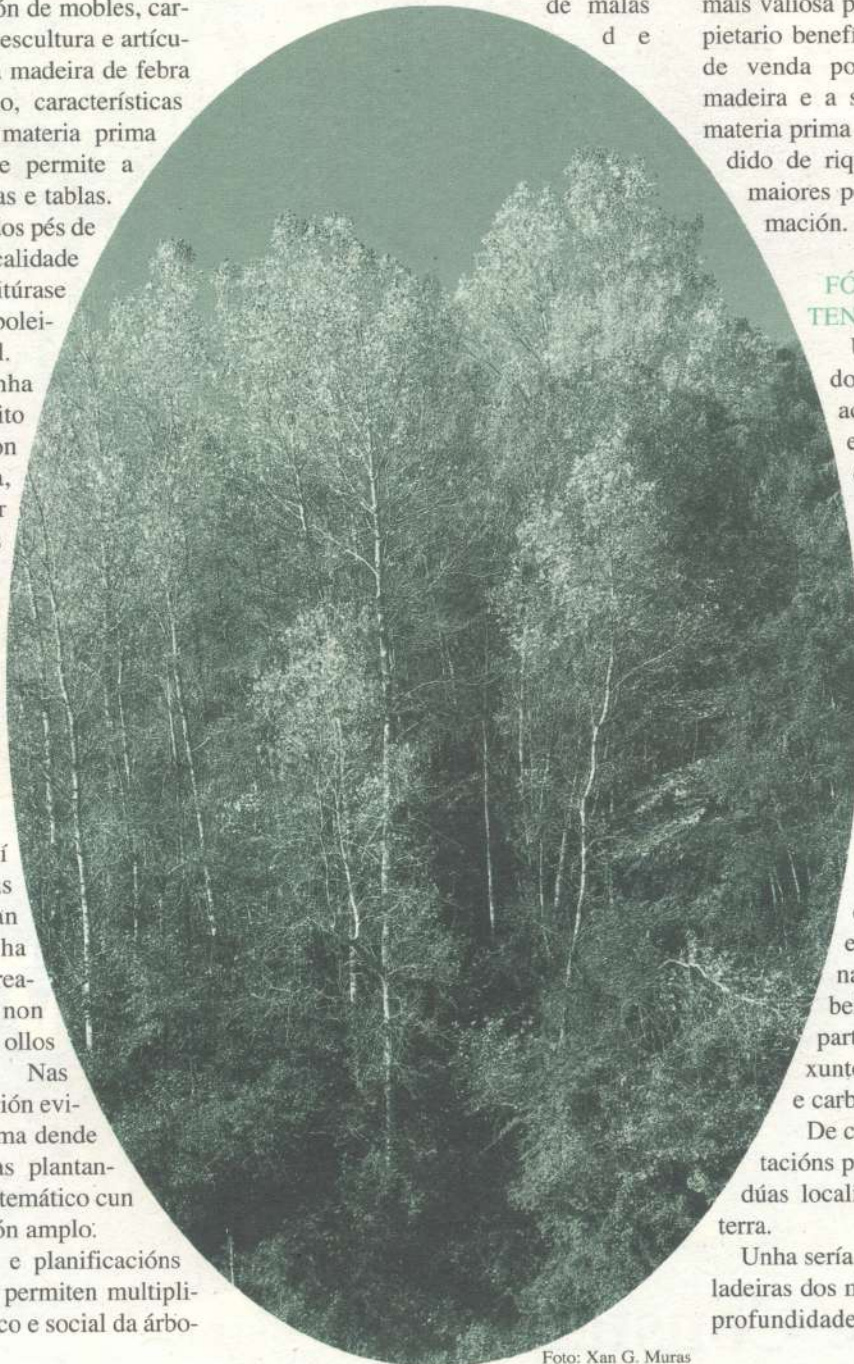

Foto: Xan G. Muras

lumes, a erosión ou procesos de acidificación. Sería o típico dominio das uces, piñeiros e eucaliptos aínda que o bidueiro podería subir máis en altitude. Por riba dos 500 m xa desplazaría ó eucalipto e por riba dos 900- 1000 m ó piñeiro do país. Por riba dos 500 m neste tipo de solos e que ademais tiveran problemas de hidromorfía engadidos, sería a opción máis lóxica xa que os piñeiros serían incompatibles coa

Foto: Pepe Salvadores

presenza da auga no perfil e o resto das frondosas precisarían mellores condicións xerais de fertilidade para acadar producións rendables.

A outra sería nas localizacións húmidas como brañas, onde se o empozamento é forte durante o período vexetativo pode chegar a ser práctica-

mente a única opción para forestar, xunto co ameneiro. Este mesmo caso daríase se o empozamento non fora tan riguroso pero houbera problemas engadidos de fertilidade, caso de prados pouco productivos, marxinais, xa que o carácter frugal do bidueiro e ameneiro permitiríalles medrar nesas condicións. Se a fertilidade fora boa ou o empozamento non fora tan forte existirían xa máis posibilidades de forestación con outras especies, freixos, carballos ou choupos, entre outras.

SELVICULTURA

O bidueiro comparte co ameneiro moitas similitudes ecolóxicas, ó pertencer ambos á familia das *Betulaceas*. Reprodúcese por semente e por gromos da cepa trala corta, pero non brota de raíz como outras especies. Ten follas alternas no ramilo, presenta flores masculinas e femininas no mesmo pé e posúe unha cortiza papirácea característica de cor branca que co paso dos anos se volta parda tirando á negra.

Lembrems que do millón de hectáreas abandonadas, sen ningún tipo de aproveitamento nin agrícola nen gandeiro nen forestal, que ten Galicia na actualidade, unha parte significativa sería susceptible de forestación co bidueiro e ameneiro, sacándoas así da marxinalidade e esterilidade e incorporándoas á creación de riqueza no medio rural, colaborando xunto á agricultura e a gandeiría, en terreos marxinais para as mesmas, a ter un campo habitado, e viable social e ecolóxicamente.

Foto: Pepe Salvadores

SELVICULTURA

- * Planta de viveiro dunha ou dúas saibas con garante de orixe e fitosanitaria.
- * Necesidade de insolación directa.
- * Densidades de plantación non inferiores a 1.100 pés/ha.
- * Conveniencia de aplicar podas e claras para mellorar a calidade da madeira.
- * Crecemento:
 - ** similar ó ameneiro se disfruta de auga abundante:
 - ** similar ó piñeiro do país se comparte localización en estacións secas e pobres.

- SEMENTES FORESTAIS
- PRODUCCIÓN DE PLANTA FORESTAL
- Especialidade en frondosas, castiñeiro híbrido, nogueiras, carballos
- PLANTA FROITERA ENXERTADA
- ABONOS ESPECIAIS E FITOSANITARIOS

PROXECTO DE ENXEÑERÍA FORESTAL

Xestión axudas Unión Europea.

SERVICIOS AGROFORESTAIS

PLANTACIÓNS FORESTAIS. ROTURACIÓNS AGRARIAS

TRATAMENTOS SELVÍCOLAS, MANTEMENTOS: limpeza, podas, abonados,

tratamentos fitosanitarios (pragas, enfermidades)

BOIBEL
FORESTAL

Pazo de Galegos 15686 Frades Tel.: (981) 19 91 68 Fax: (981) 19 80 44 e-mail: argoat@jet.es